

Hangfényképek — színes hőképek — láthatatlan bútorok a különlegességei a Delta tudományos magazin most megjelent új számának. A hangrezgések segítségével készülő fényképek bizarr látványa közelebb vihet az anyagi világ megismeréséhez. A lap munkatársa személyes tapasztalatok alapján számol be az infravörös sugarakat felhasználó hőfényképezésről, amely egyaránt terjed az orvostudományban, a térképészetben, a haditechnikában, az iparban és a kriminálisztikában. Az átlátszó műanyagból készült szék — ez a „láthatatlan” bútorok, a felfújható párnák és matracok korszerű utódai nagyon mutatósak, és helyet kapnak a modern lakásokban is. A Delta felkészítésére hét magyar ipari formatervező rajzolta meg elképzeléseit a magyar villanyautó karosszériájáról.

Beszámol a lap az alumínium térhódításáról, az integrált áramköröket gyártó „patika”-szerű korszerű üzemekről a vírusok „nagyüzemi” tenyésztéséről, Dárius palotájának átadásáról, a fojradékos tranzistorokról, az új típusú színes tv képsóról, az oktatásban használatos gépekről, elektronikus számológépekről, és az üveg reneszánszáról. Száznál több fotót, számos színes felvételt közöl a lap, amelynek új számát sok-sok hír, értesítés, Delta-lexikon, tudománytörténeti érdekesség és humor egészíti ki.

Műszaki könyv és műszaki haladás

Az idei, 7. műszaki könyvnapokra 36 új mű jelent meg több mint százezer példányban. Micsoda szellemi kapacitás ez! A magyar könyvkiadás általában, de a műszaki könyvtermés is napjainkban már elismert rangot vívott ki magának, egyes esetekben a világszínvonalat meghaladó mércét állított maga elé. Szép sikerű eredményeit azért érthette el, mert műszaki könyveink alapvető eleme, hogy azok az élet, a termelés más-más állomásán tevékenykedő szakmunkások, technikusok és mérnökök mindennapi és jövőbeni szakmai kérdéseik megoldására írják. Nem ünneprontás akar lenni, de azt is meg kell vizsgálni, hogy a napvilágot látott KSH-felmérések egymás után panaszolják, hogy nem kielégítő a könyvek olvasottsága. Ennek két oka lehet. Az egyik: nincs olyan rugalmas, jól szervezett szolgáltató rendszerünk, amely frissiben az olvasó kezébe adná a könyvet. A másik ok az érdektelenség. Ha az előbbi elhanyagoljuk, akkor a műszaki irodalmat elhivatottságában gátoljuk, nem tudja azt a reá váro, mérhetetlen szellemi értéket magában foglaló szerepet betölteni, amelyeknek realizálása a termelésben elsődleges feladat, s ezen túlmenően kötelességünk. Ezt a kérdést a könyvterjesztő vállalatok, az illetékes intézmények és tömegszervezetek közt az első sorban az MTESSZ és a Műszaki Könyvklub együttes összefogással talán megoldhatnák. A Műszaki Könyvklub igen érdemes vállalkozás, azonban nehezen hagyja el „Budapestorszag” határait, vidéken inkább csak kommersziális ízzel fűszerezett megoldásokat láthatunk. A Műszaki Könyv-

Nem kell kiírni, mindenki tudja Újszagedi, hogy a November 7. Művelődési Otthonban minden kedden a nótanás és a Vöröskereszt aktivistái, minden csütörtökön a párt-szervezet vezetőségi tagjai, péntekenként pedig a népfregetosok jönnek össze. Persze, könnyen előfordul, hogy ugyanazok minden alkalommal ott találhatók, mert itt is, ott is tevékenykednek.

Mindenki mindent

S hogy miért jó, ha tudnak az emberek ezekről az esti összejövetelekről? Azért, mert ilyenkor nem hivatalos értekezletekről van szó — de ha néha igen, akkor is — a megbeszéléseken minden közügy, sőt egyéni probléma is sorra kerül. A nótanás kézimunka szakköre az óvodák játékbabáinak készíti ruhákat, a vöröskeresztesek a tisztasági és egészségügyi ellenőrzésekről számolnak be, osztják ki az új feladatokat, a népfregetosok vezetői pedig a társadalmi munkák szervezéséről gondoskodnak. A párt-szervezet, amely például hamarosan megbeszélésre hívja az újszagedi 18 választási körzet tanácsát, mert tőlük is hallani akarja a soron következő munkák javaslatait. Így szokás ez évek óta a Tisza tulsó oldalán.

Idén mintegy 2 millió forint jutott ide az I. kerületi

tanács fejlesztésre szánt alapjából, jövőre hasonló összegre számítanak. Most igen fontosnak tartják, hogy a házprogram megvalósításához előkészítsék a szükséges társadalmi munkát, s akkor a gázmű már kora tavasszal kezdhet dolgozni.

Akadnak más jellegű közügyek is. Városszerte példaként emlegetik az újszagedi párt- és tömegszervezetek, meg az iskolák, óvodák, bölcsődék vezetői között kialakult szoros kapcsolatot. A szülői munkaközösségek, amelyek tagjai mindig megtalálhatók az otthonbeli összejöveteleken.

A fiatalok hangján

A fiatalok is ragaszkodnak az újszagedi szervezetekhez, az otthonhoz is. Jól tudják, hogy a Vidámipark létrehozásában, bővítésében milyen sokat tett a területi párt-szervezet, a népfregetosok. Segítséget kapnak más ügyekben is. Például a párt-vezetőség tudomására jutott, hogy néhány fiatal az egyik külterületi elhagyott tanyában esténként petróleumlámpa mellett kártyacsatákat vív nagy pénzeken. Egyik este betoppantak közéjük az „öregek”, s felajánlották, hogy klubéletet biztosítanak nekik, szórakozási és kártyázási lehetőségekkel is (nem pénzben persze), de kulturált keretekben. Hallgattak rájuk.

Legutóbbi párttaggyűlésükön egy fiatal munkás felhívására spontán fejezte ki, hogy szívesen jön ilyen tanácskozásokra, jól érzi ott magát. A volt párt-ház bontásánál a Rózsa Ferenc általános iskola, az anyagok elhordásánál az Ifjú Gárda fiataljai vállaltak társadalmi munkát. Tudják, ez a segítség többszörösen megterül a róluk való gondoskodásban.

Egy este témái

Az egyik este ellátogattam a párt-szervezet vezetőségi ülésére. A közeli vezetőség választásokról, november 7 és a 18-as forradalom megünneplésének előkészítéséről, a nótanás által rendezendő öregek napja szervezéséről, a legutóbbi városi tanácsülésen elhangzott városrendezési terv újszagedi vonatkozásáról, bekétkelendő családok meglátogatásáról a kultúrális oktatás indításáról esett szó. De olyan dolgokról is, hogy egy 84 éves nővel mostohán bántanak el — itt közbe kell lépni. Olyanról is, hogy az egyik lakos túlközel építette garázsát a szomszéd kerítéséhez, ezért pereskednek — meg kell békíteni őket. Olyanról is, hogy az egyik gyár munkása fizetésekor mindig elvisza a pénzt, a gyerekek a szom-

Aranyérmes szakácsok

Szerdán a Belkereskedelmi Minisztérium vendéglátó főosztályán sajtótájékoztatót tartottak az újszagedi párt-szervezet vezetőségi tagjai. A hagyományos nemzetközi szakácsművészeti kiállításon ezúttal is kitűnt magáért a négytagú szakács-

válogatottunk. Az erős nemzetközi versenyben — 15 ország szakácsai között — Gyács Ferenc, a Gundel-étterem, Lukács István, a Budapest Szálló és Schéder Ferenc, a Mátyás-pince konyhafőnöke, valamint Csányi József, a Pannónia Vállalat hídegkonyha-üzemének helyettes vezetője aranyérmes, a válogatott

Mit ér a bizalom?

A bizalmat elnyerni nem könnyű, megtartani még nehezebb. Márpedig Újszageden nem csak esti vendéglátás: Nitsinger Gyula párttitkár, Tóth Beláné Ötödik Béla, Bódi István, Juszt József párt-vezetőségi tagok, Jubász Tiborné nótanás-titkár, Király Józsefné vöröskereszt vezetője tag Kiss Jenő, a népfregetos vezetője titkára — hanem rajtuk kívül, de velük együtt sok-sok lelkes társadalmi aktivista élvezi a bizalmat.

Kondoros János

Jubileumi dalostalálkozó

Október 19-én szombaton délelőtt, a szombathelyi fűvészekkel az élen, a ország minden részéből ide-sereglett 40 munkáskórus — velük együtt 13 szombathelyi énekkar — menetelt a zászlódszobába öltözött Március 15. tere, hogy elhelyezték koszorúikat Lenin emlékművén.

A több napon át tartó országos jubileumi dalostalálkozónak az adott különös jelentőséget, hogy e kórusok zöme 1938-ban ugyanitt találkozott egymással. A vendégek közt találunk most is a nagynevű, régi múltú munkáskórusokat, a Vándor Kórust, a Csepeli Munkáskórusát, az MSZBT Központi Férfikarát. A Szakszervezetek Szegedi Általános Munkáskórusát küldöttség képviselte. Régi munkásdalosok ölelkeztek egykori dalostársaikkal, akik eljöttek 30 év után emlékezni, ünnepelni.

Az 1938. évi szombathelyi munkásdalos találkozó a magyar munkásmozgalom egyik hősi tette volt. A má-

sodik világháború előestéjén rendezett műsora tiltakozott a háború, az elnyomás, a nyomor ellen. Figyelmeztettek a növekvő háborús veszélyre, növelték a dolgozók bizakodását, a szebb jövőbe vetett hitét.

Es Szombathely, melyet a háború pusztításai éreke-nyen sújtottak, ma megszépülve fogadhatta a jubileumi találkozóra érkezett énekkarokat, köztük a Tallinni Tanítónők kórusát is, akik a Szovjetunióból jöttek. Az ünnepi hangversenyen a kórusok egymás után szólaltatták meg 30 év előtti számaikat, a forradalmasító munkásdalokat. Az igen nagy gondnal összeállított műsorban nemcsak munkásdalosok szerepeltek. Helyet kaptak Bartók-, Kodály-, Liszt-, Sostakovicus-művek is, tanulságul annak, hogy munkáskórusaink élve a lehetőségekkel, munkásdalos hagyományokat követve, művészi igényükben is erőteljesen fejlődnek.

Mison Gusztáv

Adócsalás vagy feledékenység?

Sütős az olyan pénz, amelyhez valaki úgy jut, hogy félrevezet intézményt, hatóságot. Nem új jelenség ez, sajnos nem is az utolsó. Az SZTK-t megpróbálta már számos vállalkozó „át-ejteni”, hogy meg nem érdemelt előnyhöz jusson. Különléte avas és új módszereket, szisztémákat próbálnak alkalmazni egyesek, hátha sikerül. A próbálkozás ideig-óráig sikerrel járhat, de végül sokba kerül, s utána nagyon odafigyelnek arra, aki félrevezetéssel mesterkedett. Ásatag recept Auer Rozália kőfaragó kisiparos, Szeged, Tolbuhin sugárút 28. szám alatti lakos módszere is. Két kőfaragót foglalkoztatott, M. Lajost és K. Szilvesztert. Egy szakmunkás foglalkoztatására volt engedélye, de a másikhoz is ragaszkodott, mert a soros munkák torlódtak.

A rokon nevén

Hogy kikerülje a tételes adózást, valamint az SZTK bejelentéssel járó kötelezettséget, K. Szilveszter kőfaragót nem a saját nevén, hanem rokonán, dr. Ördögh Béla címén jelentette be, de úgy, mint építőmunkást, aki dr. Ördögh házánál foglalkoztatódik. K. Szilveszter valójában mint kőfaragó dolgozott ez év május 20-tól augusztus 10-ig, illetve 20 napot valóban ügykötött az orvos házán. A szisztéma egyszerű: ha időközben K. Szilveszter megbetegedett volna, dr. Ördögh-től kapott volna munkáltatói igazol-

ványt, a betegellátást biztosították volna a számára. A cseles bejelentés lényege az, hogy a családi házépítésnél foglalkoztatott alkalmazott után nem kell tételes adót fizetni. Ilyenformán Auer Rozália kőfaragó kisiparos havonta sok könnyű százas-hoz jutott. A fiktív bejelentés viszont utólag lesz neki drága. Egyrészt azért vonják felelősségre szabálysértés címén, mert a megengedettnél több alkalmazottat foglalkoztatott, másrészt ki-vonta magát a tételes adózás alól, s nem tett eleget az SZTK bejelentési kötelezettségnek.

Vállalkozás

Nem is árt, ha magán-építkezéseknél sűrűbben megfordulnak az SZTK ellenőrei. Távól áll tőlünk, hogy bárkit is gyanúsítsunk. Sebestyén István, Szeged, Közép fasor 56. szám alatti lakos esete sem általánosítható. Az újszentsváni Magyar—Csehszlovák Barátság Tsz-ben volt kőműves brigádvezető. Hogy ezzel a munkával együtt jár-e, hogy munkáltatójának a bélyegzőjét is magánál tartotta, aligha hihető. Tény, hogy beosztásával visszaélt, a tsz bélyegzőjét pedig felhasználta magánvállalkozásainak lebonyolításához. Az általa felváltott magánépítkezésnél dolgoztatta munka után, szabadszombaton is és ünnepeken Horváth Géza, Boros Mihály, Nagy Menyhért, Patyik András, Révész Tibor, Szalamia János, Szógi István kőműveseket és Orsy Zoltán technikust. Egyezsége úgy szót velük, hogy a felváltott és elvégzett munkáért járó összeg tíz százaléka az övé, a többit pedig elosztják a szakmunkások, segédmunkások.

Hogyne mentek volna hozzá dolgozni, hiszen a segédmunkás is 8—12 forintos órabetét kapott a maszek munkáknál.

Befejezetlen ügy

Sebestyén István bokros teendői közepette olyan „feledékeny” volt, hogy a napi munkájuk után nála robotolókat nem jelentette be az SZTK-ba. Nyilvánvalóan minden vállalkozó előtt, hogy az olyan alkalmazottat, aki akár fő- vagy mellékfoglalkozásban 10 forintot meghaladó napi keresetet ér el,

be kell jelenteni a társadalombiztosításba. Sebestyén Istvánnak az utólagos elszámolás 29 ezer 196 forint. Ennyit követel tőle jogosan az SZTK, pontosabban szólva 17 százalék járulékot, progresszív nyugdíjjárulékot, havi 3 százalékos késedelmi pótlékot, 25 százalékos rendbírságot, s természetesen az eljárás költségeit. Volt munkahelyén, a Magyar—Csehszlovák Barátság Tsz-nél is van még rendezetlen dolga Sebestyénnek, aki — ez az érthetetlen — Maroslelőre iparendelőnyt kapott, amíg ellene az eljárás folyamatban volt. Sebestyén úgy vélte, hogy a társadalommal szembeni kötelezettség alól kibújhat. Arra viszont nem volt rest, hogy az általa foglalkoztatottak után sokféle vállalkozásával summás összegeket tegyen zsebre.

E két ügy kapcsán viszont szó érheti az SZTK háza-táját is, hiszen mint ahogy az ügyiratokból kiténik, Sebestyén három éven át, 1965-től 1968-ig üzthette kisdéd játékaikat. Az Auer-féle ügyben viszont az derült ki, hogy az engedély nélkül foglalkoztatott második kőfaragó, K. Szilveszter is felületesen járt el. A munkavállalók bejelentésére a járulékok bevallására vonatkozó jegyzéket aláírta, holott a jegyzék fejléce nem volt kitöltve azt utólag állították ki a „házépítő” nevére.

Lódi Ferenc

Licencenk sorsa

Fóti István, a KGM műszaki tudományos tájékoztató intézet igazgatója szerdán tájékoztatta az újságírókat az intézet munkájáról. Elmondotta, hogy a Kohó- és Gépipari Minisztérium megbízásából a licencelk felhasználásának helyzetét is megvizsgálják. 1950-ig visszamenőleg elemzik, hogy a külföldről vásárolt szabadalmakat hogyan hasznosították, illetve hasznosították a KGM vállalatok, melyek azok a további licencelk, amelyeket érdemes külföldről megvenni.